

Informacja o aktualnej pozycji konkurencyjnej głównych sektorów produkcji zwierzęcej na rynkach zagranicznych STAN NA KONIEC 2016 ROKU

Dochody sektora mięsnego narastające w skali roku – chociaż głównie za sprawą I półrocza; mleczarskiego – niższe w przekroju rocznym, ale z wyraźną poprawą sytuacji z IV kwartale. Ogromny ujemny bilans sektora wieprzowiny.

WIELKOŚĆ I STRUKTURA OBROTÓW HANDLOWYCH

Na koniec roku wielkość obrotów (wobec 2015) była na poziomie 1,03-1,04% wyższym. To wynik bardzo dobry – zważywszy tempo wzrostu ubiegłoroczne. To także wynik nieco lepszy wobec gospodarki holenderskiej – ze wzrostem 0,5% na tle 2015, jak również włoskiej (z 0,08% spadku). Zauważamy przesunięcie w kierunku eksportu – z dodatnim saldem obrotów handlu zagranicznego 1,31-1,32% wielkości obrotów; to relacja nowa na tle okresu minionego i stabilna w skali rocznej. Znamionuje narastające możliwości (korzystnej dla Polski) wymiany na rynku światowym. 2016 rok wnosi również istotne zmiany w strukturze obrotów – przy wzroście roli kilku dużych partnerów handlowych. Szczególnie wyraźnie narastała rola średnich partnerów gospodarczych – z dłuższej listy. Wskazuje to na – dotąd zbyt mało dostrzegane – możliwości dostosowania do realiów rynku światowego i wzrostu niezależności gospodarczej Polski. W decydującym stopniu związane jest to z otwarciem na rynki azjatyckie (w tym duże) – daleko wychodzącym poza obręb ASEAN. Towarzyszą temu zmiany w strukturze powiązań europejskich.

Jeśli chodzi o głównych partnerów gospodarczych Polski – zmianom towarzyszy zwłaszcza nasilenie powiązań z Ukrainą (15,79%); a w drugiej kolejności – z Rumunią (8,15%), USA (6,36%) oraz Litwą (6,26%). Ostatni miesiąc ponownie przyniósł nasilenie wzrostu powiązań z Ukrainą. Ze strefą euro powiązania były w roku 2016 dość stabilne – w grudniu po raz kolejny nieco spadły: do 52,69% w strukturze naszych obrotów.

W tym samym czasie drastycznie spadły powiązania z Rosją (na tle roku 2015); do zaledwie 4,31% w całej ich strukturze; import z Rosji zmalał o 19,57% (dominujące zjawisko naszych relacji handlowych z Rosją). Powiązania z ChRL (wzrost roczny 3,02%) są większe niż z Rosją o 49,05%. Dużo większe są także obroty z Republiką Czeską (18,6%), Włochami (17,47%), Francją (9,47%) oraz Wielką Brytanią (7,34%). Kierunek zmian jest od roku 2014 (ogólnie) ten sam – w 2016 tylko się utrwalił.

Globalne zmiany w kierunkach handlu wskazują na ogromne zdolności adaptacyjne polskiej gospodarki; szczególnie ważne wobec kierunku rozwoju sytuacji gospodarczej w strefie euro i Rosji (z recesją już w roku 2015) oraz politycznej w Europie Wschodniej i Azji Południowo-Zachodniej.

Wśród średnich partnerów gospodarczych Polski – wielką uwagę skupia gigantyczny wzrost powiązań z Arabią Saudyjską (64,55%), ale też z Indiami (23,70%) i Bangladeszem (23,03%); duży z Serbią (13,96%). Uzupełnienie tego obrazu daje znaczny wzrost powiązań z Wietnamem, Japonią, Izraelem i Kanadą – o istotnej roli gospodarczej. Z mniejszych partnerów gospodarczych – uderza wzrost powiązań z Katarą (453%); zwłaszcza iż stoi za nim również duży wzrost eksportu w skali rocznej. Rośnie również rola powiązań z Pakistanem (18,51% w roku 2016) – choć (podobnie jak z Katarą) ich wielkość jest na poziomie 0,11% wielkości naszych obrotów handlu zagranicznego. Przewidzieć rolę tych (tak wielu) nowych tendencji byłoby trudno. Łączyła je niezwykle duża skala zmian oraz wielkość wpływu rynków krajów Azji – jako motoru rozwoju wielu branż polskiej gospodarki.

Utrwaliła się nowa jakość w naszych stosunkach gospodarczych ze światem. Związek tych zmian z głównymi sektorami produkcji zwierzęcej jest widoczny. Sektory mięsny i mleczarski są w grupie dających Polsce najwyższy dochód bilansowy – na pozycji 4 i 12. Pozycja sektora mięsnego jest obecnie bardzo mocna; miała tendencję wzrostową w skali roku 2016. Pozycja mleczarskiego jest daleko bardziej niepewna. Będzie on więc toczyć dłuższy bój o obronę pozycji konkurencyjnej i wyjście – w 2018 – na prostą; połączone ze wzrostem rozmiarów branży. Ten bój wyraźnie zaczął w listopadzie i grudniu przynosić efekty lepsze – niż w miesiącach wcześniejszych 2016 roku.

WYNIKI GŁÓWNYCH SEKTORÓW PRODUKCJI ZWIERZĘCEJ

MIĘSO DROBIOWE

Dochody bilansowe roku 2016 – wobec 2015 – były wyższe na poziomie 8%; jednocześnie bilans wolumenowy rósł dużo szybciej – był lepszy od ubiegłorocznego w granicach 22%. Oznacza to ogromne przyspieszenie wzrostu w skali roku; wyraźniejsze po stronie bilansu wolumenowego. Wzrost po obu stronach bilansu jest na tyle duży, iż sektor mięsa drobiu powiększył przewagę nad mleczarskim, w dochodzie bilansowym – do 141-142%. Zmiany grudnia na rynkach trzecich dały przesunięcia w strukturze dochodu – z ogromnym umocnieniem na rynku Hongkongu (a pośrednio innych rynków wschodnioazjatyckich), jak również dużym wzrostem roli rynku chińskiego (w tym szczególnie w grupie towarowej 0105). Konkurencja unijna uzyskuje symboliczne tylko dochody na polskim rynku – na poziomie 2/3 procenta uzyskiwanych przez nasz sektor mięsa drobiowego na rynkach zagranicznych. Innej konkurencji praktycznie brak.

WOŁOWINA

W roku 2016 dochód bilansowy (na tle 2015) był na poziomie w granicach 6% niższym. Bilans wolumenowy – był słabszy 6,59%, na tle 2015. Dochód bilansowy był jednak na poziomie 56-57% wyższym, niż w sektorze mleczarskim. Rola rynków trzecich w roku 2016 się umocniła; do poziomu ponad 15% w dochodach bilansowych branży – ze szczególnym znaczeniem izraelskiego, bardzo dużym – tureckiego i bośniackiego, a dużym – Hongkongu i uzbeckiego.

MLEKO

W 2016 roku dochód bilansowy (wobec 2015) był około 18% niższy (tu w dwóch ostatnich miesiącach wyraźna poprawa); bilans wolumenowy tylko 5,32% gorszy. Poprawa grudnia dotyczy wyraźnie bilansu wartościowego – nie wolumenowego. Każę to liczyć się z dalszą, długą, ale coraz skuteczniejszą walką o lepszą pozycję konkurencyjną – szczególnie w kontekście poprawy sytuacji na rynku światowym i sporego wzrostu krajowych cen surowca ostatniego okresu. Nie dopuszczono w 2016 konkurencji spoza UE na polski rynek mleka i jego przetworów. Niemniej konkurenci z UE uzyskują duże dochody na naszym rynku (na poziomie 1/3 i więcej naszych dochodów na rynkach zagranicznych). Na rynkach trzecich, w grudniu zwraca uwagę: po pierwsze – dobre, stabilne tempo wzrostu dochodów – przy szczególnym uwzględnieniu wysokoprzetworzonych produktów i rynku saudyjskiego; po drugie – spore umocnienie roli rynku chińskiego, zwłaszcza w dochodach z grupy towarowej 0402.

JAJA

Bilans wolumenowy był na poziomie roku 2015 – o 0,3% niższym; wartościowy był jednak słabszy – 16,37%. Po obu stronach bilansu w ostatnich 4 miesiącach roku odnotowano pogorszenie; po wolumenowej – wyraźniej widoczne, w ostatnich tygodniach roku. Udział rynków trzecich w dochodach nie wykazywał tendencji rosnącej – mimo iż dywersyfikację ich dało się zauważyć; też przy udziale odbiorców wschodnioafrykańskich, środkowoafrykańskich i południowoazjatyckich. W bieżącym sezonie sektor paszowy sprzyjał utrzymaniu pozycji konkurencyjnej branży.

WIEPRZOWINA

Deficyt obejmował grupy towarowe *mięso wieprzowe* i *trzoda żywa* – podobnie jak w 2015. Grupa towarowa *mięso wieprzowe* (tworzenie deficytu) wyprzedza obecnie *trzodę żywą* w zakresie bliskim 26%. Ta proporcja (w ujemnym bilansie) nie zmieniła się w grudniu. Zależność przemysłu od surowca z zewnątrz pogłębiła się; jest ona ogromna i w 27,45% jest zależnością od belgijskiego sektora wieprzowiny. To tanie źródło dostaw. Rośnie jednak też wpływ dostaw hiszpańskich (to już 9,04% w ich strukturze), a te są bez porównania droższe (27,86% ponad średnią unijną). Wyniki pozostałych 3 grup towarowych w branży nie są od pewnego czasu publikowane. Możemy tylko założyć pewną poprawę bilansu – przez grupy towarowe wyżej przetworzone.